

РІК XI

ЧИСЛО 5-(89)

ГОЛОС ХРИСТА ЧОЛОВІКОЛЮБЦА

LA VOIX DU CHRIST
AMI DES HOMMES

DE STEM VAN CHRISTUS
MENSENMINNAAR

Revue

— 1957 —

ГОЛОС ХРИСТА ЧОЛОВІКОЛЮБЦЯ

Духовний Журнал

Редагує і Адмініструє Колегія.
Адреса Редакції і Адміністрації :

BIBLIOTHECA ALFONSIANA
Brabançonnestraat, 97, Leuven (Belgium)

— З М І С Т —

Д-р Василь Шурат : ЗАРВАНИЦЯ	61
В тихості дозрівас плід	62
о. д-р Богдан чурилас, Ч. Н. І. : ВПЛИВ МОЛИТОВ І ОБРЯДІВ СЛУЖБИ ВОЖОЇ на духовне життя	63
ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ?	67
УКРАЇНІКА В ЛЮРДІ	68
о. А. Г. Трух, ЧСВВ : КОЛИ БУДЕ СТРАШНИЙ СУД ?	69
З ЦЕРКВИ й 30 СВІТУ : Вияви пієтизму для Пречистої Діви Марії - Основна клітина людської спільноти - Релігійність Президента Айзенгавера - Десять років Душпастирської Станиці в Хшаново коло Єлку, в білостоцькім воевідстві, в Польщі - католицька церква в світі - Радісні ювілеї	70
КНИГА ПРЕМУДРОСТИ ІСУСА СИНА СИРАХОВА - Глави 27, 28, 29 і 30. Переклад о. д-ра Володимира Дзьоби	77
Паломництва у 1000-річчя ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ	80
Іван Петрович : Читайте і поширюйте	III

Ілюстрації :

На титульній сторінці фотознімка з чудотворної Ікони Пречистої Діви Марії в Зарваниці (фотознімка надіслана нашим читачем з Польщі)	I
Чотири фотознімки з релігійного життя українських переселенців в Польщі	72 і 73
Фотознімка з Архиєрейської Служби Вожої в Йорктоні	76

За позволенням церковних властей.
Met kerkelijke goedkeuring -- Avec l'approbation des autorités ecclésiastiques

~~~~~

Передплатники добрій пресі вінець, а довжники — кінець.
Відновіть свою передплату.

~~~~~

ЗАРВАНИЦЯ

З татарських рук приймав смерть
[Київ.
Чого живцем вогонь не виїв,
Ішло під меч, ішло в неволю,
Втік лиш один чернець на волю.

Степом, яром, вздовж рік, лісами,
Як заяць, витровлений псами,
Біг, не спиняючись нахвилю,
Аж став на галицькім Поділлю,

Аж став над Стрипою рікою,
А темна ніч над головою.
У тілі жар, на тілі рани
Куди не звернеться, не гляне,

Самітно, пусто, мертво, глухо,
Не бачить зір, не чує вухо;
Лиш у блакиті мріють зорі,
І вітер з листям плаче в борі.

Заплакав же чернець в знесиллі:
„— О, Ти, що в найприкрішій хвилі
Ведеш усіх до Свого Сина,
Моя Провіднице єдина,

Вкажи мету моїм дорогам,
Моїм стражданням і тривогам...”
Впав на коліна, серце томить,
А сон підходить, силу ломить;

Заснув сердешний на мураві,
І бачить в сні, немов на яві:
Над ним Пречиста, коло неї
Два ангели, в руках лілеї...

Він руку простягає вгору,
Вона край свого омофору
Йому дає, дає й підносить.
Аж ось і небо землю росить.

Проснувся чернець. Глядить: поляна
Над річкою. А річка зрана
Під ясним сонцем аж палиться,
Зирк на траву, — щось в ній
[блищиться.

Іде, — криничку бачить чисту
А над криничкою Пречисту
З малим Дитяточком на лоні.
Пізнав її в святій іконі.

Впав під іконою святою:
„— Отут зрівнявся я з метою!” —
Сказав: — „Тут я молитись буду,
Щоб на всяк час для всього люду

Моя мета метою стала.
А місце, де крізь сон зарвала
Край риз святих слаба десниця,
Нехай назветься — Зарваниця”.

Василь Щурат.

В ТИХОСТІ ДОЗРІВАЄ ПЛІД.

Чи ви вже колись приглянулись ланові хвилюючого збіжжя? Та не так з вікна поїзду бистроїздного, але зблизька, з повною увагою й зрозумілою повагою. Може й здивуетесь таким питанням. Що мені сьогодні-скажете — з цих ланів широкополюх, чи хочби з вузьких нивок! Я вже давно зірвав з ними. Я — не рільник, а шахтар, робітник, студент, інженер... Та для наших дідів-батьків хвилюючі лані, що дозрівали в липневому сонці були одним з найбільш мистецьким образом природи, що його сам Бог написав. Це була розгорнена книга з ілюстраціями, що з неї безперестанно набирали життєвого знання всі, хто хтів: щоб вирости — треба часу; що росте — в тихості росте. І така тихість видавала велетнів духа, давала невичерпану глибину людській думці.

Сьогодні — навпаки — погорджена оця тихість. Все, що „велике” постає, серед якнайбільшого галасу й розголосу, шуму й крику, реклями й пропаганди. І бачимо нечуваний досі технічний поступ при одночаснім занепаді духа: віри, чеснот, характерів.

По широких вулицях модерних міст все кричить за **кращим життям**, а легкий шепіт плодоносних колосків питає за **доброю людиною**. Коли з сьогоднішнім технічним поступом зменшається одночасно число добрих людей, то він не може бути запорукою кращого життя, але навпаки, як це зрештою й видно на кожному кроці в кожній ділянці, в кожному народі, стається причиною невдоволень, занепаду.

В цьому для нас взором є св. Іван Хреститель, що виріс на велетня духа в тихій пустині, далеко від людського гамору, без реклями й пропаганди. В липні місяці, коли колоски, налиті зерном, дозрівають, святкуємо його народження, щоб навчитися від нього того, чого нинішнім християнам найбільше бракує: **тихости-покори**. Може дехто сказати, що сьогодні певно відчуваємо найбільший брак віри. Так. Але тільки покірне серце може бути глибоко віруюче.

Чи хто з вас бачив гордого — зарозумілого, щоб заразом був на правду віруючим? Можна ще різні думки висказати про покору. Ця честнота — це форма любови свого ближнього. А гордість — це страх, щоб хтось не був вищий за мене. Це брехня, бо вірить у свою совершенність і тому гордий уважає, що все знає, впертий у своєму злі і нездібний поправитися із своїх хиб.

Покора — це недовір'я до себе, пошана других, охота служити своєму ближньому. Слабших і менше розумних покора намагається піднести й охоронити, а гордість хоче кожного слабшого стероризувати.

Св. Іван Хреститель без власної хвальби й реклями дочекався з уст Спасителя найвищої похвали.

Чи ми народ покірний? — Ні! Ів. Франко так схарактеризував нас: укрита злість, облудлива покірність! Отже не правдива, але вдавана покора. Тому стільки незгоди й сварок є серед нас, бо ніхто не хоче добачити своїх хиб, а бачить тільки немочі ближнього. А Христос сказав, що заки заберемося, щоб добути трісочку з ока брата, треба насамперед вийняти поліно з власного ока.

На питання: чого ж нам найбільше потрібно? — є одна відповідь: покори! покори! покори!

ВПЛИВ МОЛИТОВ І ОБРЯДІВ СЛУЖБИ БОЖОЇ НА ДУХОВНЕ ЖИТТЯ

III Частина.

ВІД ХЕРУВИМСЬКОЇ ПОЗА ОСВЯЧЕННЯ

Заки читатиме священник євангелію, так і перед Херувимською співає він: „Премудрість”. Цим сказано, що той сам Предвічний Син, який сходив раніше під образом доброї вістки, як треба людям жити, тепер наближається, щоб укритись дійсно під види хліба та податись у жертві за вселенну. На оцей поклик молящі ще більш збирають свої думки-гадки та приготуються до насвятіших священодій і обрядів. А священник проказує молитву в час Херувимської з руками в формі оранти, а в деяких помісних церквах навколішках.

Грецький історик Кедренос у творі *Синопис Історій* каже, що за Юстина II (царював з 565 по 578 р.) увійшли до богослужби два гімни: **Вечері Твоєя тайнія** в день Живного четверга та Херувимська (херубікон). Евтихий (+ 582) називає херувимську нововводом (Гл. Мігне П. Г. 86, 2400, уламок 7). Херувимська знаходиться в літургіях св. Івана Золотоустого й Василя, пред Передосвячених і св. Марка. Служба Божа св. Якова має на тому місці гімн „Да молят всяка плоть”. Аналізуючи обидва гімни, переконуємось, що херувимська — це мистецьке й дуже вдатне скорочення старшої: „Да молят всяка плоть”.

Гсловне переставлення в обох піснях те, що в „Хай замовкне всяке тіло” співають безтілесні ангели, а херувимську співають люди „собою відображаючи” (образующі) херувимів. Якова „ничтоже земное в собі да помишляет” духовний мистець заступив парафразою євангельського стишка: всякое житейское отложім попеченіе. — Грандіозний біблейський вислів: Царь царствующих (III Маковеїв 5.35) заступлений неначе більше новозавітнім, християнським: **царя всіх**, де богословська думка виглядає більше вдосконалена. Те саме можна сказати про вислів: невидимо доріносима чиньми, де святописець послугується поетичним порівнянням із візантійського військового побуту, щоб зобразити вічний триумф Господа Ісуса в небесному Єрусалимі, в приміненні до єхаристійного тріумфу, зручно ухиляючись від опису небесних армій у прор. Ісаї.

Дуже можливо, що отак автор — богослов не хоче вживати порівнянь про багатоочних херувимів і шестокрильців серафимів. Цей образ ще дуже добре відповідав для менше спірітуалізованих старозаповітніх жидів, зате менше був потрібний для телеогічного сформованих християн. Але це, що так скажемо „інтелектуалізовання” первісного гімну на нашу херувимську поруч вигоди в наслідок скорочення має й одну невигоду. В Якововім гімні термін **приходить** (ерхетай) зачинає фразу, де сказано, чому зближається небесний Царь: на те, щоб „заклатися і датися во снідь вірним”. Але дуже можливо, що автор скорочення навмисно пропускає цей сильно картинний вислів, який для декого ще надто нагадував би поганські культу. Адже на грецькому сході до недавна існували досить сильні острівці поганства і саме в перших роках другої чверти 6-го сторіччя (у 529 р.) Юстиніян видав указ про закнення атенської Академії, останнього бастиону поганства.

В якому керункові херувимська пісня розвиває духовне життя священників і вірних християн? Вона усвідомлює нас, що для гідної участі в переносі дарів, а тим більше в час освячення, треба найперше відкинути геть усякі життєві турботи. Так уподібняємось до безжурних св. ангелів, приявних враз із нами на символічному в'їзді Спасителя в Єрусалим, коли Він приходить на вільну смерть.

В 1-шій частині Служби Божої випрошували вірні в Господа прощі гріхів і рясної Божої ласки. У кого великий Бог живе в душі Своєю ласкою, у кого дух оволодіває матерією, тілом, такий схожий на ангелів. У першій частині богослужби, в час трисвятого насмілились уже

вірні наслідувати чистих духів, виспівуючи ту саму пісню похвали. А священослужитель, зодягнений небаченою деінде на землі високою гідністю, був прямо переконаний, що обабіч нього при олтарі співслужать чисті небесні Духи. В життєписах Полоцького архієпископа, священомуч. Йосафата ясно зазначено, що в час літургії молящі точно бачили двох херувимів в обабіч святителя.

А тепер, в час херувимської самопочуття християнина ще більше впотужнилося. Вірні осмілились назвати себе прямо відбиткою, іконами ангелів. До такого порівняння уповажнює праведних людей сам св. Павло оцими словами: „Ти його (= людину) лиш малощо меншим вдіав від ангелів, честю й величністю вінчаєш його й настановив його володарем творива рук Своїх” (Євр. 2,7); „Бо приймає Він не ангелів, але Авраамове насіння” (там же, 2,16). „А однак вдіав Ти його малощо меншим від ангелів, славою й честю коронуєш його (пс. 8,6 і 7).

„Відкладімо ж в цю хвилину усякі життєві піклування „Тут Церква догадно і скорочено має на думці євангельський пасаж про складання скарбів на небі та про безтурботне покладення своїх надій на Бога єдиного (фрагмент Нагірної проповіді: Мт 6,19-34). Така настанова потрібна для цілоти людського життя, а конкретно в момент великого Входу, коли наближається невидний Цар Слави. Його справдешні ангели носять на щитах в тріумфі, серед овацій, як переможного вождя колись носили римсько-візантійські армії та співають „алилуя”. В римлян і візантійців був звичай, що новообраного цісара чи бизилевса, або після воєнної перемоги, обносили його в тріумфі на щиті, високопіддержуванім в горі списками. Його несли серед повені прапорів, з окликами: „хай живе цісар!” Спочатку великий вхід був літургійно радісною подією, а ідея похоронення Христового Тіла прийшла пізніше. За сучасною загальною інтерпретацією означає Великий Вхід урочистий в'їзд Г. Н. Іс. Хр. в Єрусалим. Він добровільно йшов зустрічати страждання і смерть, а народ зустрічав Його на радощах.

МОЛИТВА ХЕРУВИМСЬКОЇ. 50-ТА ПСАЛЬМА. ОБКАДЖАННЯ.

Нам відомо з писань патріярха Антіохії, Федора Вальсамона, що молитву „Никтоже достоїн” уложив і впровадив у Службу Божу сам св. Василій Великий. Ця тайна молитва зветься теж: ту **катапетас-матос**, або закуртинною, тому що в більшості помісних церков Сходу після херувимської і після великого входу засувається котара на царські ворота, а саме в час молитви „ублажи Господи”.

Закотарну молитву так розберемо за змістом: 1 точка: : Треба в чистому стані ставати до престола, адже самих ангелів охоплює повний пошанівку трепет, коли їм доводиться бути при такій великій священодії. 2-га точка: Сповнений добрячости повчає Господь людей, як то вони мають наближатись до оцих жахливих таємниць. 3-та точка: Адже це Ти Сам, Боже і жертвувач і принесена жертва. Щоб краще і глибше охопити священникові і вірному містичний сенс і поетичну красу Василювої думки, вистачить зачитувати біблійний уривок із Єзекіїла (гл. 1) яким надхнувся святописець. Ось початок видива господнього воза: „Бачив же я — схопився завірухою вітер від півночі, знялась величезна хмара і клубом вогонь, та проміння докруги нього, а з середини його неначе блискуча мідь ув огні. А з нього показалаь подобина чотирьох тварин, а були вони такі з виду: скидались вони на людину. І в кожного були чотири обличчя, і в кожного — четверо крил. А ноги в них були прямі, ступні ж, як у тельця, й бризькали вони іскрами, як бризькає розпалена мідь. А під крилами в них із чотирьох боків були людські руки... ст. 10. Подоба їхніх облич: — спереду було людське лице, правобіч — левине лице, лівобіч — лице бичаче в усіх чотирьох, понад ними — лице орлине в усіх чотирьох... ст. 13. А вид цих тварин був, наче жар вогняний, як смолоскипи; вогонь ходив серед них сюди і туди, й блищав вогонь дуже яскраво, й вилітали з вогню блискавиці. І ввихались тварини сюди й туди, неначе блискавиця мигає. І приди-

вився я тим животинам, аж ось — наземлі коло них по одному колесу перед чотирьома лицами їх. І були колеса видом і роботою, наче блискучий хризолит, і всі четверо були однаковісінкї... ст. 22. А над головами в тварин була фортеця, блискуча, як подобина пречудного кришталю, що понад головами в них розпростирався... ст. 24. І як вони йшли, чув я шум їх крил, ніби бурханья великої води, неначе грім Всемогучого, глосний шум, як це гуде в військовому таборі... 26. А понад фортецею, що була над головами в них, було подіб'я престолу, з вигляду, як би з каменя сафіру, а понад подіб'ям престолу видко було постать людини, що сидить на ньому... 28. Якою буває веселка на хмарах у дощовий день, так виглядало те сяйво кругом”.

Св. Василій із усього повищого опису, неначе обсерваційний пункт, оставив вислів : **іже на престолі херувімскім сідяй**. Зворот : **Очисти мою душу і серце от помислов суєтних** увійшов до Служби Божої св. Василя і св. Івана Золотоустого з Александрівської Літургії св. Марка, конкретно з молитви : **Святий, вишній, страшний**, доведи нас усякими хорошими думами боятися Тебе спасенно та вичисть нам серце від всякої гіді, проганяй від нас всяке підле спостереження і т. д.

Райські ворота розхиляються посеред молитви : **Никтоже** й вірні бачуть при престолі священника з розгорненими руками. Диякон виходить із кадильніцею в руках приготувляти шлях для Царя всіх. Запахуший ладан хмарочками здіймається вгору довкруги престолу, св. ікон і перед вірними та пригадує, Хто такий таїнственно надходить. Як завданням кадильніці є храмовий ужиток, так кожний учасник Служби Божої має приготувляти своє тіло, серце і духа на житлове приміщення св. Духа. І усім потрібно бути чистими, як херувими, щоб насправді видавати з себе пахощі Христа згідно з ствердженням ап. Павла : „ Ми — запахуший Христовий подих для Господа ” (2 Кор. 2,15).

ВЕЛИКИЙ ВХІД

Чимало розвоєвих етапів він перейшов за дві тисячі літ. Зразу самі вірні приносили в храм пшеничні буханці й вино для жертво-приносу. Малу частину з цього виділяли диякони для освячення, а решту призначали для аґапи й для бідних. Візантійський письменник Теодорит в „Історії Церкви” (5,17) пише, що базилевс уважав своїм почесним обов'язком перенести особисто з терему у храм дари для освячення. Цей хліб випікали видатні царські пекарі. Аж у 13-тому сторіччі прийшов Великий Вхід до сьгоднішнього вигляду і дістав цілу низку символічних окреслень : 1) Похорон Спасителя. 2) Добровільне сприйняття Господом мук і розп'яття. 3) Невидний прихід Його до зібраної громади. 4) Судний день. — Але крім картинної вартости супротив Христового Тіла і Крови, перенесені хліб і вино є вже дійсною формою, яка силою слів освячення в цілості замінить свою істоту в істоту Тіла й Крови Господа. Звідтіля ця велика пошана в літургії до предложених дарів.

„Благородних і приснопоминаємих ктитореі і благодітелей святого храма сего”. Цим старовинним текстом молиться священник за будівників і добродіїв храму. А до п'ятого сторіччя слова понайбільш відносились власне до тих родин і одиниць, що приносили харчі до аґап. Навіть диякон зонотовував собі на табличку назви й разом із ереєм потиху відчитували їх в час проскомидії, бо великий вхід відбувався зразу після неї.

При кінці херувимської ідуть священник із дияконом до проскомидійника. Диякон каже : „ Возьми, владико ”. Священник бере з чаші воздух та кладе на ліве плече диякона, кажучи : „ Піднесіть ваші руки до святині й Господа благословіть ” (пс. 134,2). Тоді дуже вважливо й гойно кладе святий дискос на дияконову голову, а сам несе чашу. У тому ж часі придержує диякон пальцем правої руки кадильніцю, Вселенський Цар символізований в час входу і священником і хлібом та вином. Христа несуть в триюмфі на щиті, подібно як ерей несе ягнця

й часточки на дискосі. Він оточений знаряддями земських Страстей (копія, губка) неначе б списами незчислимих військ та єрархій невидного світу. Не диво, що усі в пошанівку схиляють голови й повторяють молитву розбійника, що молився з хреста до Спаса: „Пом'яни м'я, Господи, єгда прийдеши во царствї Твоєм”. (Луки 23, 43).

Як похід здержався посеред храму, то священник користає з цього врочистого моменту, щоб в голос пом'янути перед Господом усіх християн, у прияві служителів, що несуть дари предложення. Зачинають від тих, на яких плече спочивають важчі священні обов'язки. Від того, чи ці найвище поставлені в єрархії особи відповідають своїм завданням, чи ні, залежатиме щастя усіх і спасіння їхніх душ і кінчає словами: „Нехай Господь, наш Бог згадає вас і всіх православних християн в Своєму владарстві, сьгодні й завжди і по вічні віки”. Хор докінчує херувимську потрійним: „Алилуя”, що звіщає вічне наближення Господа. Тепер почет підходить до райських воріт. Диякон предістався перший у святилище, здержується праворуч і вітає священника словами: „Хай Господь Бог пригадає Собі про твое священство в Своєму владарстві.” А єрей йому відповідає: „Нехай Господь Бог спом'яне і твій дияконський стан у своєму царстві, сьгодні, завжди і на вічні віки.” І депонує на престіл чашу і хліб, неначе Христове тіло в гробівець. Царські ворота у храмах багатьох церков Сходу отут замикаються, нагадуючи важкий камінь, який привалив Господній гріб. На врата ще й натягають котару, що пригадує римську кустодію, уставлену біля Христової могили.

Священик здимає знад дияконової голови святий дискос, неначе б Спасове тіло з високого хреста та кладе на антимінсі розгорненім на подобу плащаниці. При чому приказує слова: „Шляхетний Йосип здійняв із хреста Твое найчистіше Тіло, загорнув у чистий саван і помастив пахощами та й поклав у новий гробівець.”

Тоді пригадує собі всюди присутність Того, що зложений зараз в могилу. Тому каже: „В могилі був еси з тілом, а в аді з душею, як Бог, в раю побував Ти з розбійником, а на престолі, з Отцем і Святим Духом, усе наповняєш Собою, неописаний!”

А згадуючи славу Господнього Гробу каже: „Який бо це животворний Твій гріб, Христе, джерело нашого воскресіння! Він бо кращий за уквітчаний гай та осяйніший за царський терем! Ці дві молитви знаходяться на цьому місці у східніх уставах, завийнятком українського. Тоді бере з рук диякона кадильницю й приготавляючись до близького вже цілого приносу говорить Давидове: „Учини Ти своєю ласкавістю добре Сіонові, збудуй мури для Єрусалиму. Тоді Ти полюбиш Собі жертву правди, цілопалення та всевозношення, тоді покладуть на Твій вівтар телят! (пс. 51,20 і 21). Бо доски сам Бог не буде та не окружить наших душ єрусалимськими мурами проти наскоків тіла, не буде в нас снаги ані на жертву, ані для цілопалення. Також не полине вгору Богу мила молитва, бо їй на заваді пусті гадки, кипіння пожад та буревії у ворохобному серці.

Вручивши дияконі кадильницю з смирно похиленою головою каже до нього: „Згадай мене, брате й співслужителю.” — „Нехай же Г. Бог пом'яне твое єрейство в Своєму царстві”, відповідає диякон. Але й він зразу усвідомив власну негідність і тому й собі в покорі спускає голову, та з орарем в руці, каже: „Помолись за мене, святий господине”. А пресвітер йому каже на те: „Святий Дух зійде на тебе та сила Вишнього отинить тебе”. На що диякон: „Цей же Дух хай же співдіє з нами крізь усі дні нашого життя.” І вповні свідомий своєї негідности, каже диякон: „Згадай мене, господине святий”. — На це пресвітер: „Хай згадає тебе Господь у Своєму владарстві, сьгодні й завжди і

ЧИ ВИ ЗНАСТЕ,

що на терені душпастирства в Шарлеруа, Бельгія, живе ще 475 українців - католиків...

що з них 257 працює, з того 160 в шахтах, а решта на фабриках, каменоломах, фармах ітп...

що 104 українці живуть в законному церковному подружжі і так : 49 українців звінчані з українками, 29 — з бельгійками, 11 — з польками, — 4 із слогачками, 4 — з німкенями, 4 — з італійками, а трьох з іншими слов'янками. Тут не враховано кільканадцять українск, що законно звінчались з чужинцями...

що на цьому терені є ще понад 120 українців безженних...

що від листопада 1955 до тепер виїхало з цього терену 47 осіб до Америки (українців - католиків)...

що якщо б тільки 200 працюючих українців - католиків послухали голосу свого Владика - єпископа й склали місячну жертву на церковний податок 10 фр., то річно зложили б вони на Церкву і її потреби на чужині 24.000...

що якщо б оцих 200 працюючих (принаймні) зложили свою жертву на „Харітас“, то ми зібрали б понад 16.000 і тим вже можна було б довершити велике діло...

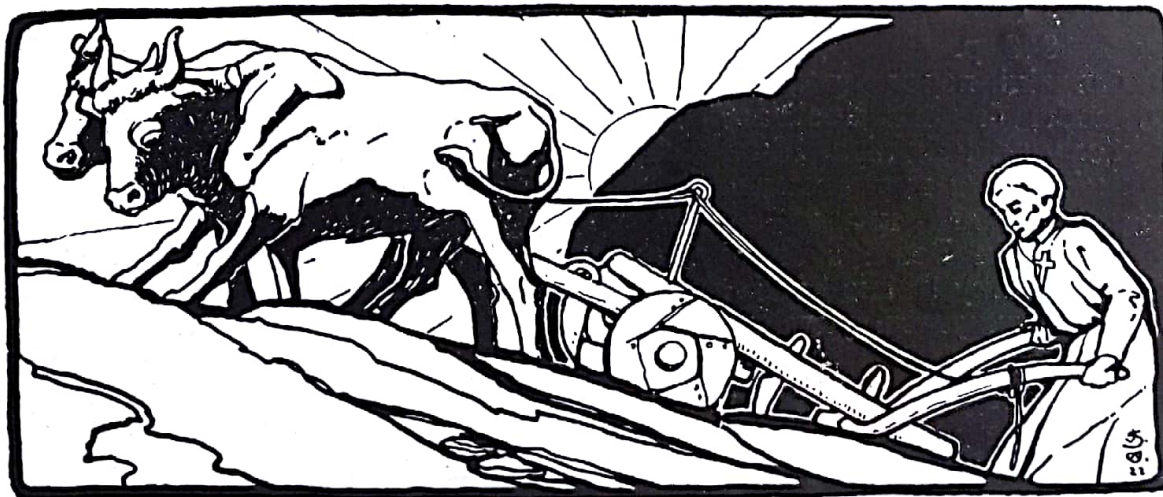
що при зрозумінні ваги друкованого релігійного слова і добрій волі наших вірних могло б легко знайтися 100 передплатників „Християнського Голосу“ і 257 „Голосу Христа Чоловіколюбця“... бо погляньте :

для жонатого :

(Христ. Голос)	260 фр.	+	120 (податок + 52 (Харітас))	=	432 річно
або не Хр. Гол., а „Голос Х. Ч.“	50	+	120	+	52
				=	222

а для безженних :

„Христ. Гол.“	260	+	120	+	104	=	484
або не це, а „Голос Хр. Чол.“	50	+	120	+	104	=	274

УКРАЇНКА В ЛЮРДІ

Подчинаючи від 1948 р. українці у вільному світі майже щороку відвідують чудотворну місцевість Люрд та складають у стіп Матері Божої з білого мармуру в заглибленню Масабельської Гори свої палкі молитви за кращу долю для себе, своїх рідних і цілого українського народу. Зокрема кожного року відбуває традиційне паломництво до Люрду українське робітництво з Бельгії. Не дивно, що українці є вже добре відомі мешканцям і постійним прочанам Люрду. Своім взірцевим поведінням українці здобули щирі симпатії і добру опінію в Люрді. За останні роки українські прочани встигли створити в Люрді поважну збірку українки, що стверджує духову єдність християнської України з вільним західним світом та сповняє важливу роль в пропаганді української справи.

Українські прочани, що перший раз приїжджають до Люрду і звичайно коротко перебувають в ньому не мають змоги оглянути там наших пам'яток, а найчастіше про них нічого не знають. Для кращої інформації українського громадянства подаємо короткий перегляд українки в Люрді.

Наша увага звертається в першу чергу на базиліці. В базиліці знаходимо багато прапорів з різних країн. Між тими прапорами, зараз за головним престолом видніє також український прапор. Його передали до базиліки українські прочани в 1948 р.

В базиліці перед проповідальницею, побіч бічного престолу ч. 9, в другому ряді від ліва, 16-ий напис згори міститься вмурована таблиця з французьким написом такого змісту: Мати Божа з Люрду, захисти Україну! Цю таблицю в 1950 р. уфундували українські робітники з Бельгії.

В родинному домі св. Бернадети на розі бульвару де ля Грот і вулиці Бернадети Субіру, в якому містився також млин званий „Лякаде”, де можна оглядати хатне приміщення батьків малої пастушки і багато пам'яток з життя Берна-

дети, зокрема хустку на голову, яку вона носила, коли йшла до Масабельської гроти, знаходиться ліжко св. Бернадети, а на ньому лежить вишитий тризуб з написом: Ще не вмерла Україна та Борітеся — Поборете!

В бувшому громадському домі при вул. Пті Фоссе зв. „Кашо”, — в якому містилася громадська в'язниця, а де мешкали певний час батьки св. Бернадети та з якого мала пастушка вийшла в лютому 1858 р. на першу чудотворну появу Матері Божої, — в кімнаті перетвореній на хатню капличку в правому розі є скриночка, а в ній таблички з поясненнями на різних мовах, між якими можна знайти також табличку надруковану по-українськи.

В Люрді є різні музеї. В одному з них, при вул. де ля Грот ч. 70, званому музеєм „Релігійних Скарбів” знаходиться багата колекція різних образців з чудотворними іконами Матері Божої. В кімнаті ч. 2 міститься збірка українських образців Матері Божої, що їх з нагоди місяця травня репродукувала українська кат. преса.

Та найкращі експонати українки прикрашують місійну виставку, що примістилась в спеціально збудованих павільонах вгорі за базилікою. На одному з павільонів видніє напис: Мовчазна Церква. При вході до павільону висить мапа, на якій відмічено країни переслідувані. Між тими країнами центральне місце займає Україна, представлена в своїх етнографічних границях. Побіч римських катакомб, цирку Нерона, в'язниці кардинала Міндсенті, суду над китайським католицьким священиком, сховок для втікачів, розміщено на стінах таблиці й діяграми з 12-ти країн, де католицькі церкви перейшли в підземелля. З усіх переслідуваних країн найбільше місця присвячено Україні. Знаходяться там світлини всіх українських Владик - Мучеників, статистичні дані про стан знищення українських Церков, фотознімки з Богослужби в лісі, похоронів, св. Причастя та спільного свяченого.

В одному з чергових павільонів є цінна й багата збірка пам'яток, присвячених вшануванню 1000-ліття хрещення України.

Перед від'їздом з Люрду кожний українець відвідує при вулиці Сент-Марі побіч Панорами склеп „Українська хата” (що його фірмує п. Генрі Мас), в якому симпатична співвласниця й продавчиня в склепі

п-ні Віра Шипіль зі Сумів біля Полтави обдаровує своїх земляків незабутніми пам'ятками з Люрду.

Покидаючи найславніший осередок паломництва, кожний українець повинен зобов'язатися після своїх спроможностей до збільшення україніки в Люрді.

(„Вісті”, Брюссель)

КОЛИ БУДЕ СТРАШНИЙ СУД ?

Ісус Христос сказав : „Про цей день і годину ніхто не знає, ані ангели небесні, тільки сам Бог”. (Мат. 24, 36). Однак Христос об'явив нам деякі знаки, що мають попередити Страшний Суд. З цих знаків можна буде пізнати, що кінець світу й суду недалекий. Ці знаки будуть ось які : 1. Христова віра буде проповідувана по всім світі. „І проповідане буде це євангеліє церкви по всій вселенній, на засвідчення всім народам. І тоді прийде кінець”. (Мат. 24, 14). 2. Жиди навернуться. Пророк Осія предрік : „Впродовж багато днів будуть сидіти сини ізраїлеві без царя й без князя... А потім навернуться сини ізраїлеві й шукатимуть свого Господа Бога, й Давида, царя свого”. (Ос. 3,4). 3. Прийде до великої єдності в вірі. „І буде єдино стадо й один пастир”. (Ів. 10, 16). Всі еретики навернуться до Католицької Церкви. Не навернуться тільки ті, що будуть невіруючі або затоплені в земних речах, так як за часів Ноя. 4. Виступить антихрист, що буде обманювати й переслідувати людей. „Коли ж скінчиться тисяча літ, буде випущений сатана з своєї в'язниці. І вийде зводити народи, що на чотирьох краях землі”. (Об'явл. 20, 8). Свою державу антихрист заснує, мабуть, в Єрусалимі, там, де колись жив Ісус Христос. Антихрист — це буде людина, що називатиме себе Ісусом Христом і робитиме при помочі диявола фальшиві, сповідні чуда. 5. На землю вернуться праведний Єнох і Ілля і накликають людей до покути. Про старозавітного Єноха говорить св. Письмо : „Єнох подобався Богові і є перенесений до раю, щоб дати покуту народам”. (Кн. Сір. 44, 16). А про св. Іллю говорить Бог устами пророка Малахії : „Оце я пішлю вам Іллю пророка, заки прийде день Господень, великий і страшний І поверне серця батьків до синів, а серця синів до батьків” (Мат. 5, 5), себто Ілля зробить своєю проповіддю те, що сини (Жиди) навернуться до способу думання батьків (патріархів). Також Ісус Христос заповів, що Ілля навернеться перед страшним Судом і все відновить. (Мат. 17, 11).

Єнох і Ілля проповідатимуть три і пів року і багато людей відведуть від антихриста. Вкінці антихрист убе їх, але по трьох і пів дня Бог воскресить їх. (Об'явл. 11, 3-11).

Страшний Суд попередять також страшні знаки на небі та великі нещастя навістять людей. „Сонце померкне і місяць не дасть своєї світлоти, а зорі падатимуть з неба і будуть порушені небесні сили”. (Мат. 24, 29). Тоді „почуєте про війни й воєнні вісті, встане нарід на нарід і царство на царство і буде голод і землетрус по місцях... Тоді видаватимуть вас на муки і вбиватимуть вас, і будете зненавиджені всіма народами за Моє Імя”. (Мат. 24, 6-10). Ці знаки й нещастя будуть діятися на те, щоб скрушити грішників та спонукати їх до покаяння.

о. А. Г. Трух, ЧСВВ („Світло”)

З ЦЕРКВИ Й ЗО СВІТУ ВІЯВИ ПІЕТИЗМУ ДЛЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ

Одним із характеристичних виявів пієтизму серед еспанських інтелігентів є, між іншими, збирання різних предметів, зв'язаних із культом Пречистої. Таких збірщиків в Іспанії є сотні тисяч осіб, але найбільш помітні між ними такі:

Жоакінь Пуїг, з Барцельони, 11-річний хлопець, має в своєму посіданні 2000 образців Матері Божої.

Франціско Лоп, із Валенсії, зібрав 500 знімок (фотографій) Матері Божої.

Отець Флорентіно Замора, з Мадриду, має в посіданні 2.500 літографій, загальної вартості 25.000 пезетів.

Жоакінь Аляведра, Тарраса, вже 50 літ збирає всякі релігійні предмети. Він має дотепер 3.000 різних вервиць, деякі з них рідкісні й помистецьки виконані. Вартість їх обчислюють на 4.000.000 пезетів.

Отець Жоакінь Пієра, Мадрид, виповнив свою збірку 2.000 Марійськими зверненнями.

Жозе Пікер, Барцельона, має 2.000 предметів, що відносяться до Матері Божої.

Агостіно Монтерос, передав бенедиктинським ченцям у Монсераті величезну збірку народних пісень (18.000) про Матір Божу.

Жозе Вартоломе, Барцельона, зібрав 10.000 карток, 5.000 народних пісень і 5.000 медаліків, це все зв'язане з Пречистою.

Кармелітанська семінарія у Сонсон (Колумбія) збрала 225 шкаплів, 100 різних медаліків і 360 різних чравюр Матері Божої.

Кларетійська семінарія в Сан Домінгосі посідає між багатьома

іншими предметами М. Б. збірку 220 поштсвих Марійських марок, що відносяться до 40 країн.

Марійський архів у Барцельоні начислює 13.000 Марійських предметів.

Мерем Каледж Лібрарі, Понгкіпсі, ЗДА, має 7.000 книжок у 27 мовах, присвячених Пречистій. (Збірщиком був Еспанець).

Центрс Маряно Інтернаціональ у Римі має книгозбірню, складену з 7.815 Марійських книжок. (Це праця Еспанця).

Канадійська Марійська Централя, Ніколет-Квебек, улаштувала свій музей із 300 образами й 3.000 фотографічними відбитками найславніших Марійських образів. Має у своїй книгозбірні багато тисяч книжок і брошур Марійських з усього світу.

Ліврарія Маріяна Едітора, Рим, має на полицях 2.000 Марійських образів і альбоми зі збірками по 500 й по 600 ілюстрацій Преч. Діви. (Зібрано заходами Еспанців).

Марійська збірка в музеї у Севілі має 1.000 книжок присвячених Марії та 7.700 різних предметів зв'язаних із Нею.

До цієї цікавої й цінної інформації варто додати, що й між Українцями були й може є збирачі цінних із релігійного та мистецького боку ікон Пречистої та різних предметів зв'язаних із Матір'ю Божою, але не відомо, чи й що з цього оціліло в огні, що спалахнув у 1917 році в нашій Батьківщині.

(„Міріам” - „Америка” У. М. Б.

ОСНОВНА КЛІТИНА ЛЮДСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

Святіший Отець Папа Пій XII прийняв останньо на авдієнції 200 родин із Барсельони в Іспанії та виглосив до них промову про сімейне життя та домашню господарку. Папа заявив, що **християнська сім'я** являється „**основною клітинною людської спільноти, основою соціальної стабільності та угодним каменем для світового миру**”.

Св. Отець остеріг перед сьогоднішніми небезпеками, які загрожують сім'ї: надто велика жадоба матеріальних дібр та вигід, фалшиві життєві принципи та неправильне розуміння значення св. Тайни подружжя.

Звертаючися до батьків, Папа сказав, що вони повинні присвячувати багато уваги своїм дітям, та що нема підстави думати, щоб вони вміли керувати великими товариствами та організаціями, якщо вони не вміють втримати порядку у власній хаті і в межах своєї сім'ї.

Матері повинні поводитися вдома, як „королеви” та вміти присвячуватися. Діти мусять бути слухняними та добрими.

Поставивши за взір св. Родину з Назарету, Папа сказав, що сьогоднішня сім'я має великі завдання і тому її життя мусить бути ведене в строго християнському дусі.

Чин Отців Францісканів відбув в днях 1. до 15. червня, в Ассісі, в Італії, перший від 1951 року, загальний збір, на якому обрано Генерального Настоятеля цього Чину.

Чин ОО. Францісканів має 26.317 членів, з того 15.362 є священниками, 6.388 монахами, 3.551 клериками і 1.1016 новиками.

Чин ОО. Францісканів працює в 32-ох країнах світу та ділиться на 93 провінцій. Голляндія дає найбільше його членів, 1.329, на другому місці стоїть ньюйоркська провінція з 924 членами.

В загальному зборі ОО. Францісканів взяли участь його члени з Польщі, та з Югославії.

РЕЛІГІЙНІСТЬ ПРЕЗИДЕНТА АЙЗЕНГАУЕРА

В одній зі своїх промов президент Айзенгауер так сказав:

„Моїм привілеєм було виховуватися в релігійному домі. Мої батько і мати казали, що „Початок премудрости—страх перед Господом”. Біблія мала щоденний і глибокий вплив на їхнє життя. Вони дбали, щоб її правди і віру вселяти в серцях нас шістьох синів.

Звідки ми взялися? Чого ми тут? Яка правдива ціль нашого життя? Куди ми ідемо? Віра, християнська мораль, наші переживання релігійні помагають нам дати відповідь на ці питання. Деколи ми інстинктивно звертаємося до Бога за новою силою і заспокоєнням духа. Віра є найбільша сила, найпевніший засіб.

Застосовання християнства до щоденних справ — одинока надія світа. Воно дає силу в міжнародних зусиллях заводити тривалий мир в братньому дусі народів під батьківською опікою Бога.

Наші предки кажуть, що дійсно побожні люди є в силі подолати тиранію, стати самим і допомогти іншим у боротьбі за волю.

Стежка, по якій ідемо — вузька, довга — повна небезпек.

Завжди мусимо просити Всемогутнього Бога, щоб мав нас в Своїй опіці, щоб могли ми передати тим, що прийдуть по нас, спадщину вільних людей, забезпечених Богом даними правами під кермою уряду, покликаного до береження цих прав.

Тільки віра в себе та уповання на Бога зможуть дати людині рівновагу духа.

До якої церкви ми не належимо і яке б наше особисте віровизнання не було, то спільна віра в Бога нас в'яже разом. Разом дякуємо Силі, що нас створила і простягає Свою охорону над нами. „Мільйони моляться, співають гимни — слова різні, а дух той самий: Бог наша поміч. Релігія дає поживу людям віри, людям надії, людям любови — ці люди необхідні при будові нового світа, що відзеркалював би славу Божу”.

Дня 2 липня 1957 минуло десять років від заложення в Хшанові коло Єлку, в бялостоцькому воевідстві, в Польщі, української греко-кат. душпастирської станиці, зорганізуваної і безпереривно кермуваної до сьогодні з посвятою гідною дсброго душпастиря Всесвітлішим Отцем Каноніком Мирославом Ріпецьким. Продовж десятиліття маленька домашня каплиця Матері Божої Неустаючої Помочі була осередком релігійного життя для наших виселенців — вірних греко-католицької Церкви, примусово переселених з Белзької Землі (Белзчини, Сокальщини, Угнівщини, Любачівщини), Надсяння, Лемківщини, а поселених в бялостоцькому і ольштинському воевідстві, на зде-

вастованих понімецьких господарствах в самі жнива 1947 року.

Продовж десятиліття наші виселенці не жалували ні труду, ні видатків, щоб з далеких сторін приїздити до скромної Марійської Церковці, щоб взяти участь в святочних відправах в рідному обряді, вислухати науки в своїй рідній мові і приступати до св. Тайн. В минулому 1956 році около 5.000 вірних там висповідалось і запричастилось. Входить в звичай, що перед святом св. Апостолів Петра і Павла приїздять там наші школярі з поблизьких повітів на науку катехизму і приготування до св. Тайн і в Петро-Павлівське свято приступають до св. Причастя.

На знімці: Вівтар в Марійській Каплиці в Хшаново коло Елку. Перед вівтаром Всесв. О. Канонік Мирослав Ріпецький.

Повище цієї статки подаємо знімки трьох таких груп наших школярів з 1953, 1954 і 1956 років. На третій знімці сидять всеч. Отці Юрій Менцінський, Кан. Мирослав Ріпецький і Сильвестер Крупа поміж школярами в дні Петро-Павлівського свята 12 липня 1956.

І цього року з нагоди 10-ліття душпастирської станиці в Хшанові коло Елку в днях 11 і 12 липня 1957 відбудеться там ювілейне свято нашої шкільної молоді, яка громадно приїде до Хшанова, щоб пригадати собі головні правди віри підчас катехичних наук, приступити до св. Сповіді і св. Причастя, занести збірну молитву до Матері Божої Неустаючої Помочі, щоб могли вернути у рідні сторони над Сян, Солокію, Любачівку і в чудові гори на Лемківщині. Всі читачі нашого журналу повинні прилучитись до цієї їхньої молитви, а на місцях свого перебування зробити все можливе, щоб нашим заточенцям в Польщі прийти з моральною і матеріальною допомогою.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В СВІТІ

Недавно появилася „Понтифікальний Річник” на 1956 рік. На його основі виявляється, що католицька Ієрархія складається:

Кардинальська Колегія — 62 членів, з того 21 італійців, а 41 інших національностей;

Патріярхи — 10 резидентних і 5 титулярних;

Митрополічі резиденції — 303 (293 в 1955 році);

Архиепископські епархії — 44;

Єпископські епархії — 1.212 (1.157 в 1955 році);

Митрополії, архиепископства й епископства титулярні, з прелатами виконуючими обов'язки нунцій, міжнунцій, апостольських делегатів, апостольських вікаріїв, коадюторів і помічників, апостольських адміністраторів і т. п. — 972;

прелатів східнього обряду з особистими і територіяльними юрисдикціями — 19; апостольських вікарятів — 202;

апостольських префектур — 123; місій і дистриктів правно неоформлених — 7.

Разом різних католицьких Ієрархій — 2.959.

Всіх вірних католицька Церква нараховує 464.200.000 душ, з чого: 224,250.000 в Європі

(48,3% загалу), 127.400.000 в середній і південній

Америці (27,6% загалу), 64.150.000 в північній Америці

(13,8% загалу), 29.200.000 в Азії (3,7% загалу),

2.300.000 в Океанії (0,5% загалу)

Апостольську працю виконує 381.500 священників, з чого 251.000 в Європі.

Найбільший брак священників відчувається в середній і південній Америці, де один священник припадає на 4.810 вірних (проти в середньому 1 священник на 883 душ в Європі, 1 на 1.454 в Північній Америці, 1 на 1.458 в Африці і 1 на 1.352 в Азії).

РАДІСНІ ЮВІЛЕЇ

Торжественне святкування 15-ліття існування української церкви в Парижі

Минуло вже 100 років, як Всч. о. Гіполіт Терлецький оснував був у Парижі для українських теологів каплицю при вул. Бабільон. Постійного українського духовного представництва у Парижі не було. Щойно, коли по першій світовій війні почала збільшуватися у Франції українська еміграція у 1937 році створено першу українську місію. Першим місіонарем був Всв. о. мітрат Перрідон.

Для нашої громади було великим досягненням, коли перед другою світовою війною вдалося виєднати дозвіл відправляти в церкві маронітів при вулиці Ульм. Церковне влаштування, зближеність маронітського обряду до нашого давало почуття, що вірні почувались наче б у своїй церкві. Та найбільшим нашим досягненням було набуття своєї власної церкви.

При кінці 1941 року, завдяки старанням Всесв. о. мітрата Якова Перрідона і Всесв. о. Івана Леськвича, вдалося набути власну церкву, яку названо іменем св. Володимира Великого. В цьому році минає 15 років від тої небуденної події в історії української громади в Парижі, що вона святочно відзначила.

Святкування відбулося в двох частинах. Перша частина торжеств відбулася 8 травня і була призначена більше для учасників - французів, в якій взяв участь Монс. Рюп, Генеральний Вікарій Його Емінінції Кардинала Фельтена і zarazом Єпископ для чужинців у Франції. Був присутній також перший парох цієї Церкви о. мітрат Перрідон. Торжественну Літургію відправив Преосвященний Гавриїл Букатко, єпископ крижевацький з Югославії, який вертаючи з подорожі по Канаді й ЗДА, завітав також і до Парижу. Співав цер-

ковний хор під диригентурою п. Дратвінського.

Друга частина святкувань відбулася в неділю 12 травня ц. р., в якій взяли участь не тільки українці Парижу, але й околиці. Велика кількість українців з Парижу, з Труа і інших околиць наповнила церкву, щоб відзначити цей п'ятнадцятьлітній ювілей. В другій частині святкувань взяв участь о. канц. Іван Леськович, організатор церкви, який репрезентував Всесв. о. прелата Петра Голинського. Преосвященний Гавриїл і цим разом відспівав Службу Божу, на якій сказав глибокозмістовну проповідь. Співав знову церковний хор під диригентурою п. Дратвінського. Треба зазначити, що набожність наших вірних незвичайно велика. Більше шістьдесяток приступило до св. Причастя.

Після Служби Божої відбувся святочний обід в залі „Бельгійських комбатантів”. На обіді взяло участь понад 250 осіб. Щоб надати хвилині більшої вчистоти, виступив цей самий хор з рядом пісень, що виконав з надзвичайною майстерністю. Крім хору виступали також діти української Четвергової Школи, яку провадять сестри Служебниці. Діти відспівали Декілька пісень та продеклямували кілька гарних віршів. Промовляли Всесв. о. Генеральний вікарій о. Ван де Малє, о. канцл. Михайло Левенець, а зі світських Президент УХР проф. Володимир Янів, який в гарно прикрашеній формі розказав історію розвитку української церковної громади. Незвичайно зворушливою подією було відспівання Преосвященним Гавриїлом пісні „Родимий краю”. На закінчення Їх Ексцеленція Букатко сказав подяку громадянству за щире його повитання, та за сердечне відношення під час перебування в Парижі.

СОРОК ЛІТ НА СЛУЖБІ ХРИСТА

Двадцять другого квітня цього року минуло 40 років, як молоденький монах ЧНІЗб Маврикій Ван де Малє одержав в Ессєні коло Антверпії єрейські свячення. І від цієї великої хвилі його життя, починається довга невтомна праця теперішнього нашого Достойного Ювілята, у Христовому винограднику як місіонера і душпастиря.

В п'ять літ по висвяченні, в 1922 році, покидає єромонах Маврикій свою вільну батьківщину Бельгію, і виїжджає на місіонарську працю в Галичину.

Прийнявши за дозволом Апостольського Престолу наш східний обряд о. Маврикій Ван де Малє, помімо свого бельгійського прізвища, почуває себе українцем та перебуває поміж українцями вже 35 літ. Старається зглибити наші рідні звичаї, пізнати нашу традицію і нашу історію та як одиниця приналежна добровільно до страдницького народу, переносить враз із ним злидні та поневірку враз із всякими прикростями.

Сліди його праці чи то як місіонера, чи як душпастиря можна було подибати в багатьох місцевостях нашої розлогої Батьківщини. Важніші з цих місцевостей, цебто такі, в яких наш Високопреподобний Ювілят працював довше, це: Збоїска коло Львова, Станіславів, Ковель, Монастирець коло Ліска. П'яновичі коло Самбора, і Оздіютичі коло Володимира Волинського.

Першим етапом його праці на еміграції, був Краків, а відтак релігійно-організаційна праця серед українських скитальців на високому і відповідальному пості Генерального Вікарія Апостольського Візитатора в рідній Бельгії, Голляндії і скандинавських краях, а від п'ятьох літ Генерального Вікарія для українців і Пароха храму св. Володимира в Парижі.

Ревну працю Всев. отця Генерального Вікарія Ван де Малє, відданість і жертвенність його для

української справи, оцінив своїм батьківським серцем наш Дорогий Архипастир, Високопреосвященніший Апостольський Візитатор Кир Іван у своєму відручному письмі адресованому до Отця Ген. Вікарія Ван де Малє з-приводу сороколіття його священства:

„Я разом з Вами дякував і дякую Милосердному Богові за ласку священства дану Вам перед 40 роками, а також благав і благаю Солодкого Ісуса, щоби нагородив Вас усіми скарбами Своєї безконечної Любови за ту вірну і ревну 40 річну Службу для св. Церкви, а в тому 35 років служби для української католицької Церкви і для українського народу, колись в нашому Рідному Краю, а тепер підчас нашої скитальщини. Я дякую Господу Богові за ті всі ласки і благословення, що через Ваші руки зійшли на наш нарід, за ті всі Ваші труди і змагання, щоби закріпити Христове Царство в нашому народі. Таки правду казати загал українського народу і в Рідному Краю і на скитальщині напевно доцінює належно Вашу любов і прихильність, і Вашу пожертву для української Церкви, і нераз з подивом глядить на Вашу Достойну Особу, що з таким самовідданням виконує тяжкі пастирські завдання для добра наших українських душ і навіть для нашого дочасного національного добра. За це все я з цілого серця від імені нашої церкви і народу нашого дякую Вам, Дорогий Отче Генеральний Вікаріє і щєраз благословлю Вас і прошу в Бога найбагатшого благословення для Вас.”

Ведені почуванням вдячності, також і паризькі українці відзначили скромно, але широко, цей день сороклітнього ювілею священства свого Отця Пароха і духовного Опікуна, в другому дні великодніх свят. Програма цього святкування була така: Високопреподобний Отець Канцлер М. Левенець відправив в наміренні Достойного Ювілята св. Літургію і привітав його від себе й від нашого духовенства у Франції. Відтак в душпастирській канцелярії вітали Отця Генераль-

ного Вікарія шкільні діти і Сестри Службниці, передаючи йому ширі побажання і запашні квіти. Далше слідували привітання від вірних паризької парохії, що устами своїх представників пп. Тимцана, Костишина і Пастернака дякували Отцеві Парохові за працю, бажали Божої опіки для нього і вручили маленький подарунок на спогад цього торжественного дня Ювілею. Від Централі Об'єднання Укр. Робітників вітав п. М. Фриз, від НТШ в Сарселі, — проф. Кульчицький О., від УХР п. інж. Мельникович О., від паризької Філії ОУРФ — п. Пастернак Т., від Союзу Українок у Франції — п-ні Пастернак Анна, від Сестрицтва при храмі св. Володимира — п. К. Топоровська і від пароціального хору — п. Т. Дратвінський.

Всі згадані промови і привіти

містили в собі вислови вдячності за працю і духовий провід до цього часу та теплі й сердечні побажання дожити в повноті сил і в кріпкому здоров'ю до золотого ювілею, а також дальшої успішної праці для Божої слави і для спасення людських душ.

Відспіванням многолітствія закінчено це тихе, але просякнуте родинним і милим настроєм, свято.

Зазначуємо, що від оснування нашого журналу Шановний Ювілят Всесв. Отець Ген. Вікарій Ван де Мале, Ч.Н.І. є одним з найкращих меценатів і приятелів нашого журналу, піддержує його матеріально і морально, співпрацює з редакцією та адміністрацією, а в останніх місяцях піддержує нашу акцію допомоги нашим заточенцям в Польщі. На многі і благі літа Всесвітліший Отче Генеральний Вікаріє!

На повищій знімці Достойний Ювілят Всес. О. Маврикій Ван де Мале, Ч.Н.І. перед вітварем церкви ОО. Редемптористів в Йорктоні, Канада, концелебує в Архієрейській Службі Божій, відправленій дня 30 вересня 1956. Високо-Преосв. Теперішним Митрополитом Канади Максимом Германюком з нагоди 50-ліття праці Отців Редемптористів Східнього Обряду на американському континенті.

(Гл. стр. 17 в 89 випуску нашого журналу)

КНИГА ПРЕДУДРОСТИ ІСУСА СИНА СИРАХОВА

ЧАСТЬ ІІІ.

ГЛАВА 27

Ради гроша вже не один згрішив. Хто хоче збогатитись, замикає счі на святість.

2. Як кілок вбивається у щілину між камінням, так у куплі й продажі втискається гріх.

3. Якщо торгівець не опреться з рівністю на Господній страх, то дім його скоро завалиться.

4. Потряси ситом, остане на верху полсва, так блуди людини, як себе іспитує.

5. Гончарські посудини випробовується в печі, а іспит людини — у розмові з нею.

6. Як плекане дерево дає відповідні плоди, так теж мова людини виявляє наставлення її.

7. Не хвали нікого — перед розмовою з ним, знай бо: розмова — проба на людину.

Справедливість

8. Якщо женешся за справедливостю, наздогониш її, і одягнешся в неї як у почесну шату.

9. Як птиці осідають при подібних собі, так теж істина приходить до тих, що її творять.

10. Як лев чигає на дсбич, так гріх на тих, що чинять неправду.

11. Мова мудрого — мудрість завжди, дурень же змінється як місяць.

12. Між дурнями не гайся довго, між мудрими перебувай постійно.

13. Бесіда дурнів осоружна, на грішників забавах лунає їх сміх.

14. Папляння тих, що кленуться, наїжує волосся, а на спорі таких аж затидай уші.

15. До проливу крові веде сварня гордих, і прикро єсть слухати, як вони себе визивають.

Зрада тайн

16. Хто виявляє тайни, тратить довіря, не знайде друга для себе такий.

17. Ціни друга і будь йому вірен!

Зрадив ти тайну його, так не лети за ним наздогін.

18. Бо як той, що стратив насліддя своє навіки, так ти згубив дружбу ближнього.

19. Як птицю випустиш з руки, так випустив ти друга й не наздогониш його.

20. Не біжи вслід за ним, бо він дуже далеко, він утік як сарна, що вирвалася з сіті.

21. На рани — перевязка, на незгоду — згода, хто ж зрадив тайну, для нього немає середника.

Облуда і підступ

22. Хто моргає очима, таїть зло; хто не спостерігає, держиться здалека від такого.

23. Перед тобою такий говорить солодко й слова твої подивляє. Та послі він говорить зовсім інакше й у словах твоїх знаходить все, що тільки гіршаче.

24. Я ненавиджу многих, однак нікого так як облудника, те ж Господь ненавидить його.

25. Вергне хтось угору камінь, стягає його на голову свою, так і зрадливий удар отвирає рани.

26. Хто яму копає, сам в неї впадає, хто заставляє сіть, сам заплутається в ній.

27. Хто кує лихо, на нього воно найде, навіть не знатиме, звідкіля воно прийде.

28. Насміх і наруга — то судьба гордим, та кара чигає на них як лев.

29. Ті, що радіють упадком — приниженням благовірних, зловлять ся у сіть, і біль зжере їх, заки ще помруть.

Злорадність і мстивість

30. Осоружне то — гнів і злість, і лиш грішник-поганин носить їх у серці своїм.

ГЛАВА 28

Хто мститися, того Бог карає, і задержує йому гріхи його.

2. Прости кривду своєму ближньому, а тоді теж твої гріхи простяться.

3. Один на одного гнів таїть — ховає, а в Господа спасіння шукає?

4. До рівного собі не має милосердя, а молиться за прощення власних гріхів?

5. Коли ж він, стерво, задержує гнів, то якже ж счистити гріхи його?

6. Згадай про останнє, — про зотління і смерть — перестань враждувати! перебувай у заповідях Божих!

7. Зважай на приказання — не сердься на ближнього, на заповіт Всевишнього, — тай прости провину.

Сварливість

8. Утікай від сварки, а уменчиш гріхи, бо хто скорий до гніву, загострює сварку.

9. Нікчемник поріжнює друзів і між мирних сіє ворожнечу.

10. По якості топлива вогонь палає, від завзяття в спорі гнів прибирає. По силі чоловіка гнів його, по багатству його і змагється гнів його.

11. Живиця і смола розпалює вогонь, так нагальна сварка спричинює пролив крові.

12. Дмухнеш на іскру, зажевріє вона, сплунеш на неї, загасне. Одне й друге з уст твоїх виходить.

13. 13. Обмовник і наклепник — прокляті, бо зруйнували багацько тих, що в мирі жили.

14. Язык обмовника вже чимало повалив, багатьох гнав від народу, навіть укріплені города побурив, псвивертав доми вельмож.

15. Язык наклепника повиганяв статніх женщин, ограбив їх з плодів їхнього труду.

16. Хто на нього зважає, не знайде спокою, не зможе зажити у мирі.

17. Удар від бича лиш сині пруги викликає, удар же язика аж розтсрощує кості.

18. Багацько упало від вістря меча, та не стільки, що від язика.

19. Блажен, хто захоронений від нього, хто не пізнав ще під лютя його, хто не двигає ярма його, хто не зв'язаний узами його.

20. Бо ярмо його — залізні дйби, а узи його — залізні окови.

21. Смерть від нього — погана-препогана, саме Підземелля лучше від нього!

22. Над богобійним він не має власти, такий не горітиме у полум'ї його.

23. Ті, що відпадають від Бога, підпадуть під нього, як огонь — горітиме в них і не згасне. Як лев — він наскочить на них, і як рись — леопард розідре їх.

24. Глянь, муром і терням огороджуеш своє обійстя, під ключем тримаєш золсто і срібло.

25. Так теж для своїх уст зроби двері й засуву, а для своїх слів споряди вагу й тягарці.

26. Вважай, щоб ти не поховзнувсь через нього й не упав у руки тому, що якраз чигає на тебе.

ГЛАВА 29

Про позички

Х милостиню, хто подає йому пото ближньому позичає, творить мічну руку, заповідь Божу зберігає.

2. Позич ближньому в нужді його, але й ти, що позичив, зверни йому в слухний час.

3. Додержи слова. Покажись йому вірним, а тоді все одержиш, що лиш будеш потребувати.

4. Для багатьох позичка — як знайдений скарб, а він ще справляє прикрість вірителям своїм.

5. Заки одержить, цілує руку й покірно говорить ради грошей того, однак зволикає, як прийде час звороту — віддачі. Воркотить і бурмоче, оправдується поганими часами.

6. В силі все заплатити, то він лиш половину приносить, бо уважає він позичине за знайдене. А то ще й зовсім позбавляє вірителя грошей і, нажал, стається його ворогом. Лиш проклони й наруги звертає йому, замість пошани віддає ганьбу йому.

7. Не зі злости багато вагається зичити другому, — лиш зі страху, щоб потім не стратити свого.

8. Але ти будь ласкавий супроти нужденного й не зволікай з милостинями для нього.

9. Ради заповіді Божої споможи вбогого, задля його нужди не відправ його ні з чим.

10. Навіть страть гріш задля брата чи друга, не лишай його, щоб безкорисно під каменем ржавів.

11. Уважай свого скарбу по заповіді Всевишнього, більше як золото він тобі pomoже.

12. Зате замкни милостині у своїй скрині, а вони вирятують тебе зі всякого горя.

13. Над сильний щит і копіє могуче будуть вони боротись проти ворога за тебе.

Про поруку

14. Добра людина ручить за ближнього. Хто згубив стид, відмовиться від поруки.

15. Не забудь благостині ручителя, він прецінь зобов'язався за тебе.

16. Лиш грішник — поганин забуває за доброту ручителя і лиш невдячник покидає спасителя.

17. Порука вже багатьох понищила, що щасливо жили, як хвиля морська їх кинула — прибила.

18. Багатих людей з батьківщини прогнала так, що вони мусіли ски-

татись між чужими народами.

19. Хай невір — поганин, грішник, впаде в поруку, і, хто гонить за зиском, хай заплутається у судові розправи.

20. Споможи ближнього по спроможності своїй, однак вважай, щоб тобі самому не впасти.

Чужина

21. Основа життя — хліб і вода, помешкання і одежина — наготу окрити.

22. Лучше вбоге життя під рідною стріхою ніж коштовні страви на чужині.

23. Чи багато чи мало — будь задоволений, тоді не чутимеш докору: „от чужинець — волокита!”

24. Злиденне то життя: з хати до хати, чи з краю до краю, бо де ти пришелець-скиталець, там уст не смієш відкрити.

25. Даси їсти й попити, а збереш лиш невдяку, а надто почувеш болюче:

26. „Ходи, вполоцього, викладай все на стіл, щось там маєш? Дай мені поїсти!”

27. Або: „Йди геть, ти чужий! Я почесного гостя маю, прийшов брат до мене, потребує хати.”

28. Для людини, що при умі, тяжко досвідчати: як закиду задля походження, так і зневаги ради позички другому.

ГЛАВА 30

Про виховання дітей

Хто любить сина свого, той безугавно різки уживає, щоб наостанку радості з нього зазнати.

2. Хто свого сина картає, той буде ним колись навітшатись, і хвалитисьме ним перед знайомими своїми.

3. Хто свого сина навчає, засмучує ворога свого, а перед приятелями своїми буде ним радіти.

4. Умре отець такого наче б і не вмер, бо такого саміського, як він сам був, оставив по собі.

5. Покіль живе, з радістю глядить на нього, коли ж вмирає, то без журби будь-якої.

6. На ворогів своїх месника лишає,

а для друзів такого, що їм дяку знає.

7. Хто пестить сина свого, колись у нього рани перев'яже й болітиме серце в нього при кожному скрику його.

8. Неприручений лошак норовиться дуже, так розпещений син стає впертюхом страшеним.

9. Пести лиш дитину, а воно послі страху тебе набавить, грайся лиш з ним, а воно потім засмутить тебе.

10. Не шуткуй з ним, щоб тобі болів не зазнати й щоб тобі наслідок зубми не скреготати.

11. Не дай синові волі в юності його, не призволяй на вибрики та примхи його.

12. Нагинай карк йому замолоду, оббивай боки йому, покіль ще малий, а то з віком стєрдне й збунтується проти тебе.

13. Картай свого сина, давай йому роботу - заняття, щоб тобі не піткнутись потім на його безчестя.

Про здоровля

14. Лучше вбогий, а на тілі здоровий, ніж багатий, а хворий.

15. Здоровля і сила понад золото, кріпке тіло понад великі багатства.

16. Нема багатства над здоровля

тіла, немає радости понад радість серця.

17. Лучше смерть ніж життя злиденне, лучше вічний супочинок ніж постійний біль.

18. Що ласощі перед замкненими устами, то страхи уставлені перед божками.

19. Або що за користь божкові зі жертви? Чейже не може їсти ні нюхати!

20. Так теж з тим, що посідає багатство - достатки, але не в силі достатків тих уживати.

Переклад о. д-р Володимира Дзьоби

ПАЛОМНИЦТВА У 1000-РІЧЧЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Український Християнський Рух організує в неділю, 28 липня 1957 р. в країнах поселення українців у західній Європі на закінчення святкувань 1000-ліття християнської України під загальним високим протекторатом Його Ексцеленції Апостольського Візитатора Високопреосвященнішого Архиепископа Івана Бучка і під протекторатом всв. і впрп. оо. генеральних вікаріїв у поодиноких країнах: о. М. Ван де Малє ЧНІ у Франції; о. прел. П. Голинського у Німеччині; о. прел. мтр. О. Малиновського у Великобританії й о. мітр. Я. Перрідона у Бельгії й Голляндії

МАСОВІ ПАЛОМНИЦТВА

до участі в яких закликає всіх своїх членів і симпатиків, загал вірних і ціле українське громадянство для заманіфестуавння нашої вірности нашим тисячолітнім традиціям.

Щоб уможливити справді кожному включитися у цей організований вияв наших почувань, паломництва підуть в один день рівночасно до 12 місцевостей, а саме: у БЕЛЬГІЇ до Банн, б. Льежу;

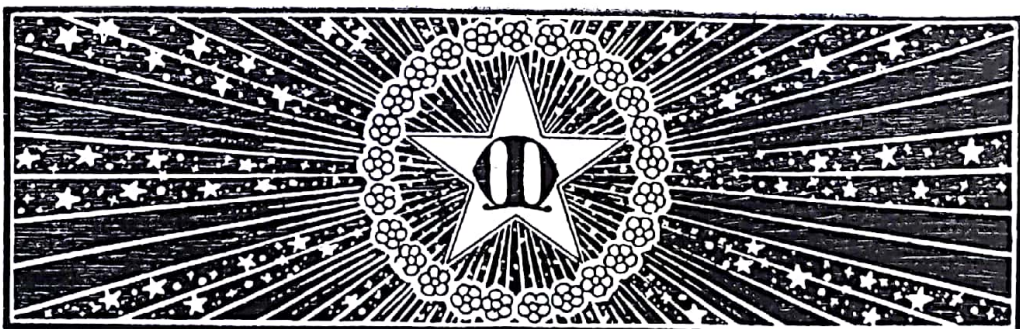
у ВЕЛИБРИТАНІЇ до Геднесфорд, до Голівел (для Валії) й до Карфін (для Шотляндії);

в ІТАЛІЇ до Дівіно-Аморе, б. Риму; в НІМЕЧЧИНІ до Віс (у Баварії) й до Кевеляр (на голляндській границі);

у ФРАНЦІЇ до Бон-Фонтен, б. Фальцбургу, до Лепій, до Лізіє, до Люрду.

Паломники вибирають ту місцевість, яка їм найбільше з огляду на віддаль відповідає. Отці душпастирі, які погодилися прийняти участь у паломництвах, спрямовуватимуть вірних до відповідних місцевостей, чи включать їх у організовані виїзди.

До Риму, Люрду, Лізіє, Кевеляру вибираються паломництва з-поза кордону. Паломництво у Бельгії до Банн піде вийнятково не 28. VII. (як скрізь), але у наступну неділю, 4 серпня, а це тому, що саме в ту неділю завітає до Бельгії Його Високопреосвященніший Владика Іван Бучко, який у Банн відправить Архирейську Службу Божу.

ЧИТАЙТЕ І ПОШИРЮЙТЕ !..

Промовистий і глибокий змістом заклик. І голосний, — та, на жаль, без належного відгомону — десь безслідно пропадає в пустині еміграційної байдужості.

А адміністратор і експедитор сидять при бюроках, заглиблені в списки, і мріють про десятитисячний наклад і... про солідних передплатників. Ах, мрії !.. Треба бути великим оптимістом, щоби не бачити голої дійсності. І снувати фантастичні думки про неосяжне.

А редактор, і той спскою не має, і сам пише і других просить і корегує, — щоб застою не було. Щоби в м'ясній атмосфері емігрантщини завжди свіжим продувом тягнуло. І він голубить мрію про величезну громаду читачів...

Ех, мрійники ви ! Чого сподієтесь ?

Та, зрештою, мусять бути і такі, що проти надії вміють сподіватися. Хай уже для горстки тих сумлінних. А інші колись, може, ними стануть. Колись...

Мабуть ніколи... А може я помиляюсь ? Я так і хотів би ! Можливо, що діти і внуки не тільки, що не забудуть по-рідному говорити і писати, але й до читання матимуть більшу охоту, як батьки.

Тож мрійте, видавайте газету і... пишiть при кожній нагоді, на кожній сторінці — може чогось допишешесь... Читайте і поширюйте ! Пригадуйте раз-у-раз, що „не тільки самим хлібом живе людина...” Правда, не всі і того хліба мають подостатком. Та їм прощається — в турботах за ним нічим газету спомагати, хоч вони і раді були б здається мені.

Та, звичайно, так буває : хотів би — та не може, а як є змога — охоти нема !

Але та друга більшість, що і хліба й іншого має досхочу, а з неї ще більшість...

Тій, передовсім, не давайте спокою і пишiть : читайте і поширюйте !.. — хай прокинеться з самовдоволеної дрімоти. І читає газету, нашу рідну...

І не тільки політичну — бо той мусить, а тому випадає. Бо всякі сварки і лайки без труду в голову лізуть.

Ні ! Але перш усього релігійну, християнську — бо ціле життя — а в тому і політика — мусять мати етичні основи.

Напоминайте безустанно, що спільність наша не тільки в тому, що ми одного походження — хоч деякі вже і про це знати не хочуть ! — але нам потрібно духовних вузлів — християнської моралі й етики. А сціплювати їх, навіть у найдальшій закутині світу, спроможна лиш газета добра, християнська газета.

Тож хай своєю байдужністю не розтинають тих вузлів, але поширенням газети допомагають їх в'язати.

А ви, мої Шановні Співскитальці, таки врешті — зрозумійте, що так довше годі. Вимоги — та і не малі — до других, то ви знаєте ставити, але коли газета вас просить, не чуєте. Вдасте, чи насправді ?

Менше пустословних деклямацій — більше щирої жертвенности. Бо тих, що жертвують, малувато, а тих, що щиро дають, зовсім мало. А ніхто не дасть, коли самі собі не дамо !

І не приноміровуйте газети тільки для фасону — бо її мій сусід має... А платити ? — є якое то буде ! І так пів року, рік і більше... А адміністрації тільки гроші — і так їх немає — тратити на упімення для вас. Все одно — пишi пропало !

Що ?

Так, так, є і такі панове.

А потім за океан їде і... слід за ним пропадає. І певний почуватється — знає, що поліції за ним ніхто не пустить.

А совість ? — скитальча, мовчить ! А далі і часу немає займатись такими „маловажними” справами — нові обставини, нове темпо, нові вимоги. Якже це все подолати ? — журиться, бо ще скажуть, що я відсталий європейець !

А адміністратор посилає упімення і... мріє, редактор пише : читайте і поширюйте, і... собі мріє, а громада... мовчить.

А я пишу і сподіваюсь, що цю писанину хтось таки прочитає.

(Христ. Голос) Іван Петрович.

**ЧИТАЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ "ГОЛОС ХРИСТА ЧОЛОВІКОЛЮБЦЯ"
АЛЕ РІВНОЧАСНО НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО ОBOB'ЯЗОК ПРИСЛАТИ
ПЕРЕДПЛАТУ**

В справах передплати, обміну та з посылками грошей звертатись виключно на адресу адміністрації :

BIBLIOTHECA ALFONSIANA
Brabançonnestraat 97, Leuven (Belgium)

В Англії можна вплачувати гроші за наш місячник і за всі книжки та образи Видавництва ОО. Редемптористів в Лювені на адресу Української Католицької Церкви в Лондоні, 14, Newburgh Rd., London, W. 3 або на адресу : Association of Ukrainians in Great Britain, Ltd. Ukrainian Booksellers & Publishers 49, Linden Gardens, Notting Hill Gate LONDON, W. 2, ENGLAND, але всю переписку спрямовувати треба безпосередньо на адресу адміністрації в Бельгії.

В Франції передплату за наш місячник і за всі книжки та образи Видавництва ОО. Редемптористів у Лювені слати на руки Високопреп. О. Генерального Вікарія Маврія Ван Де Малє. Адреса :

Rev Père M. Van de Maele, CSSR, Vicaire Général
186, Boulevard St. Germain, Paris VI, France
— Paris c/c postal 11.080-67 —

В Голляндії

У всіх справах зв'язаних з цим місячником прохаємо звертатись на адресу нашого представника для „Голосу Христа Чоловіколюбця” Бпр. О. Війнговена :

E. P. WIJNOVEN, Stapelen, BOXTEL, NEDERLAND

В Німеччині передплату за наш місячник можна вплачувати на адресу :

Ukrainischer Christlicher Verlag
München 2 - Dachauerstrasse, 9 - II.

Треба однак виразно зазначувати, що це вплата на наш місячник і нас про вплату повідомляти.

З інших країв прохаємо посилати передплату поштовими переказами, чеками, або міжнародними купонами поштової оплати на відповідь.

Звертаємо увагу осіб, що посилають нам гроші що приймаємо один доляр США або Канади за 50 бельгійських франків, 100 французьких франків за 14 бельгійських франків, і німецьку марку за 12 бельгійських франків, і англ. шілінг за 7 бельг. франків, і австр. шілінг за 1,80 бельг. франків.

Поштові купони приймаємо як рівновартість 4 бельгійських франків.

Передплата на „Голос Христа Чоловіколюбця” виносить річно за 6 випусків в Бельгії 50 бельг. франків, один випуск 10 франків. В Франції річно 300 франків, одно число 50 франків. В Англії річно 6 шілінгів, одно число 12 пенсів. В Німеччині 4 НМ річно, одно число 0,50 НМ.

Editeur responsable :
BIBLIOTHECA ALFONSIANA R. P. D' J. D. O'Connor C.S.S.R.
Brabançonnestraat 97, Leuven
